

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ПЪРВОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2017 ГОДИНА (ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

През първото тримесечие на 2017 г. БВП възлиза на 20 066 млн. лв. по текущи цени. Преизчислен в евро, БВП е съответно 10 260 млн., като на човек от населението се падат 1 445 евро. Сезонно изгладените данни показват растеж от 3.5% на БВП през първото тримесечие на 2017 г. в сравнение със съответното тримесечие на предходната година и 0.9% спрямо четвъртото тримесечие на 2016 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Първо тримесечие на 2017 година

По предварителни данни производеният брутен вътрешен продукт¹ (БВП) през първото тримесечие на 2017 г. възлиза на 20 066 млн. лв. по текущи цени (табл. 1 от приложението). На човек от населението се падат 2 826 лв. от стойностния обем на показателя. При среден за тримесечието валутен курс от 1.83625 лв. за 1 щатски долар БВП възлиза на 10 928 млн. долара и съответно на 1 539 долара на човек от населението. Преизчислена в евро, стойността на БВП възлиза на 10 260 млн. евро, като на човек от населението се падат 1 445 евро.

Създадената от отраслите на националната икономика брутна добавена стойност² през първото тримесечие на 2017 г. възлиза на 17 528 млн. лв. по текущи цени.

През първото тримесечие на 2017 г. относителният дял на аграрния сектор в добавената стойност на икономиката намалява равнището си с 0.1 процентни пункта спрямо същото тримесечие на предходната година до 2.5%. Индустриалният сектор намалява относителния си дял в добавената стойност на икономиката с 0.7 процентни пункта до 29.3%. Относителният дял на добавената стойност, реализирана от дейностите в сферата на услугите, се увеличава и достига до ниво от 68.2% при 67.4% през съответния период на предходната година.

¹ **Брутният вътрешен продукт по пазарни цени** е крайният резултат от производствената дейност на резидентните производствени единици. Той може да се дефинира по три начина:

- БВП е сума от брутната добавена стойност, създадена от различните институционални сектори или различните икономически дейности на икономиката, плюс данъците минус субсидиите върху продуктите. БДС е балансова позиция в състава на производствената сметка за националната икономика.

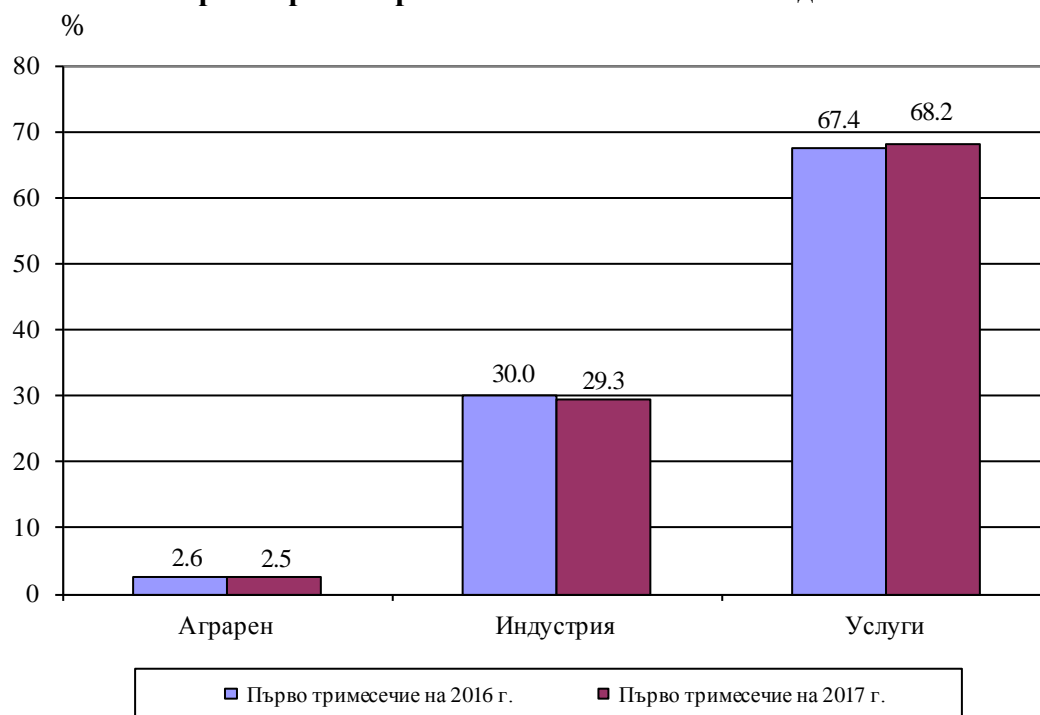
- БВП е сума от категориите крайно използване на продукти и услуги от резидентните институционални единици (фактическо крайно потребление и бруто капиталобразуване) плюс износа на стоки и услуги минус вноса на стоки и услуги.

- БВП е сума от генерираните доходи в състава на сметка „Формиране на дохода“ (компенсация на наетите, данъци върху производството и вноса минус субсидии, брутен опериращ излишък и смесен доход).

² **Брутната добавена стойност (БДС) по базисни цени** е балансираща позиция в състава на производствената сметка, изчислявана като разлика между произведената брутна продукция по базисни цени и междинните производствени разходи по цени на купувач.

Фиг. 1. Относителен дял на брутната добавена стойност по икономически сектори през първото тримесечие на 2016 и 2017 година

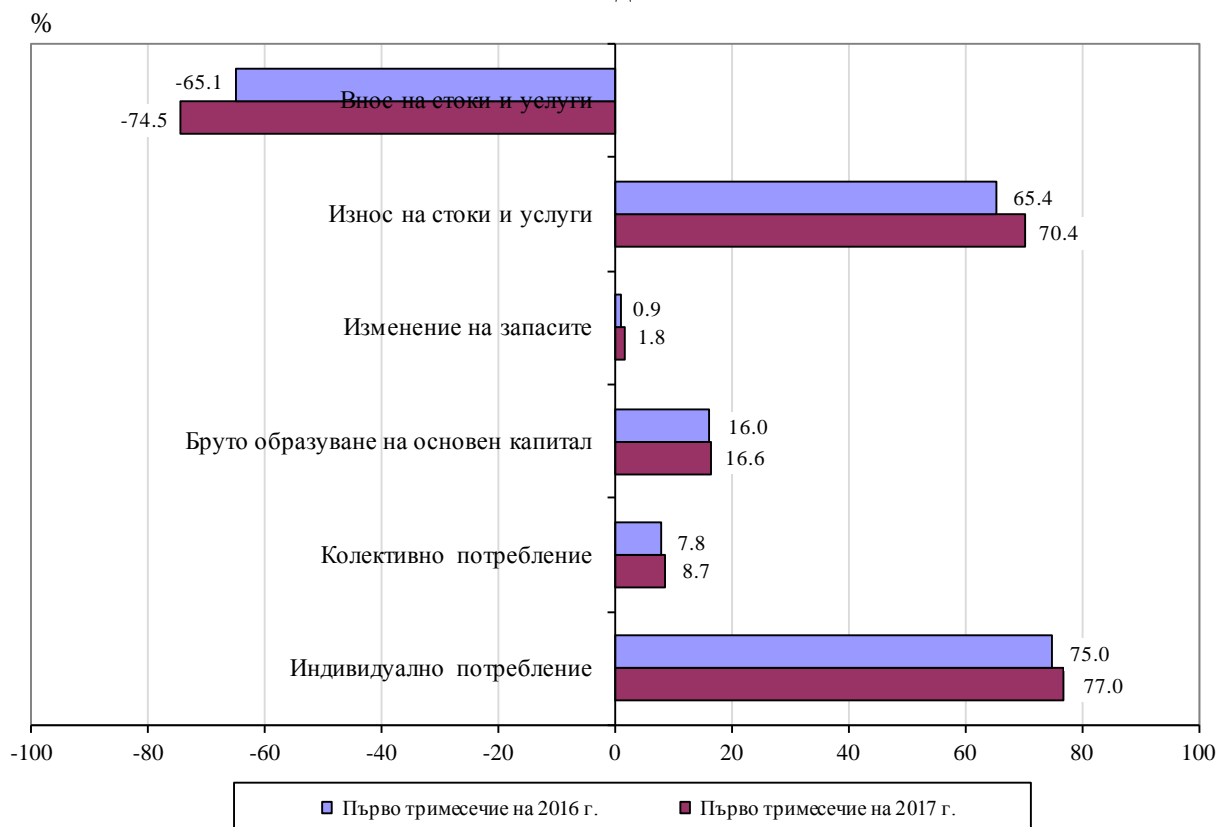
За крайното потребление¹ през първото тримесечие на 2017 г. се изразходват 85.7% от произведения БВП. Инвестициите (бруто образуване в основен капитал²) формират 16.6% от произведения БВП. Външнотърговското салдо от стоки и услуги е отрицателно.

¹ Разходите за крайно потребление включват разходите на резидентните институционални единици (домакинства, нетърговски организации, обслужващи домакинствата, държавно управление) за продукти и услуги, използвани за индивидуално потребление на населението и за колективно потребление на обществото. В съответствие с принципите на националната концепция разходите на домакинствата за индивидуално потребление включват разходи за продукти и услуги на територията на страната и в чужбина.

² Бруто образуването в основен капитал се състои от придобитите минус отписаните дълготрайни активи от резидентните производители през определения отчетен период. Дълготрайните активи могат да бъдат материални и нематериални активи, произведени в процеса на производството или от внос, които се използват многократно в производствения процес за повече от една година.

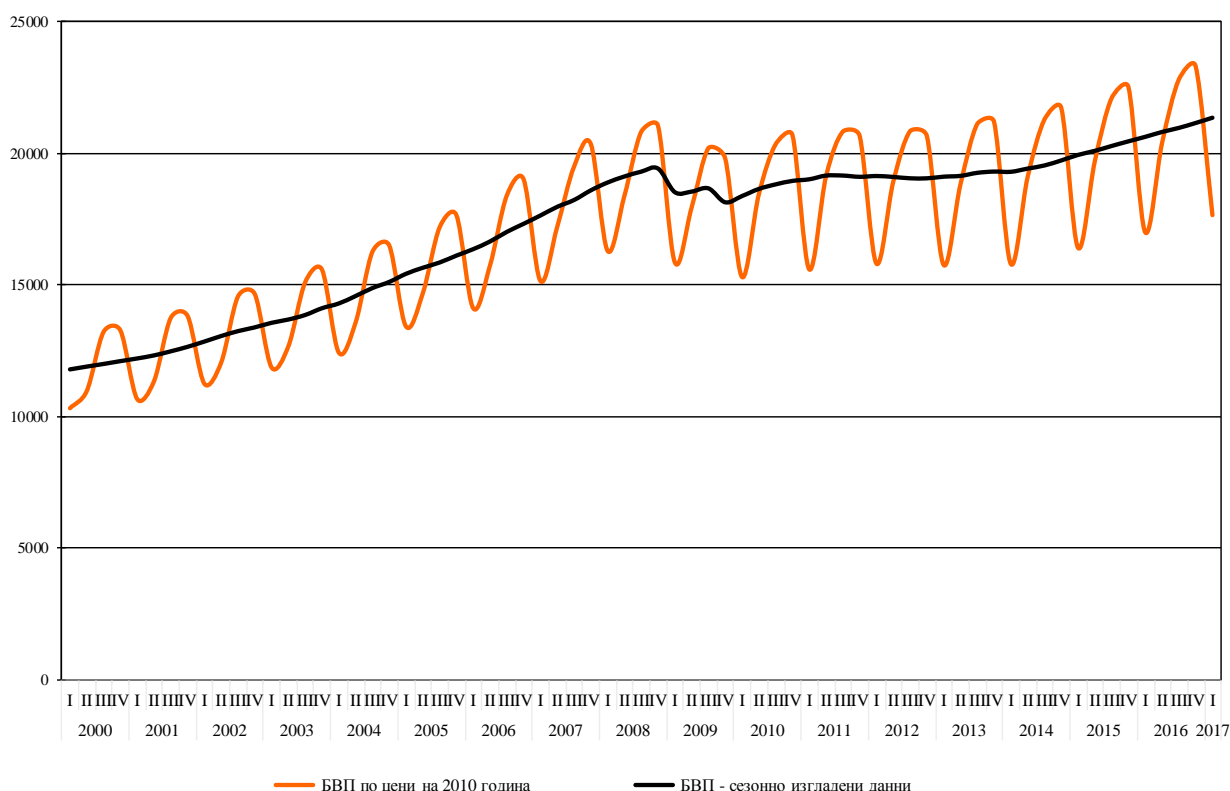
Фиг. 2. Компоненти на използвания БВП през първото тримесечие на 2016 и 2017 година

Фиг. 3. БВП по тримесечия по средногодишни цени на 2010 година

Млн. лв.

Темп на прираст на БВП, общо и по компоненти

Тримесечни изменения

През първото тримесечие на 2017 г. БВП¹ нараства спрямо четвъртото тримесечие на предходната година с 0.9% според сезонно изгладените данни (табл. 2 от приложението). Брутната добавена стойност в икономиката нараства с 1.2%.

По предварителни данни за първото тримесечие на 2017 г. крайното потребление нараства с 1.9% спрямо предходното тримесечие, а бруто образуването в основен капитал намалява с 0.6%. Износът и вносът на стоки и услуги увеличават равнището си спрямо предходното тримесечие съответно с 0.9 и 1.9%.

¹ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се провежда по хармонизирана европейска методология, описана в „Ръководство на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане“. Процедурата се осъществява с помощта на разработения от Евростат софтуерен продукт Demetra+, при което се прилага алгоритъмът TRAMO/SEATS. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане. В резултат на това е налице неадитивност на сезонно изгладените данни - агрегираните показатели не са равни на сумата от техните компоненти.

Годишни изменения

БВП нараства с 3.5% през първото тримесечие на 2017 г. в сравнение със същото тримесечие на предходната година според сезонно изгладените данни (табл. 2 от приложението).

През първото тримесечие на 2017 г. спрямо същото тримесечие на предходната година брутната добавена стойност се увеличава с 3.5%. Динамиката на брутната добавена стойност се определя от регистрирания растеж в: Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство - с 4.4%, Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения - с 3.0%, Операции с недвижими имоти - с 2.5%, Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване - с 1.4%.

По отношение на компонентите на крайното използване принос за регистрирания положителен икономически растеж има крайното потребление с ръст от 4.3%. Износът на стоки и услуги се увеличава с 5.8%, а вносът на стоки и услуги - със 7.1%.

Методологични бележки

Тримесечното изследване на националните икономически сметки за БВП и неговите компоненти се разработва в съответствие с методологическите принципи на Европейската система от национални и регионални сметки в Европейския съюз, приети с Регламент (ЕС) № 549/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 година.

Изследването се провежда регулярно от 1996 година. Динамичните редове от данни по показатели са налични в сайта на НСИ¹.

Резултатите от изследването са предварителни. Те се основават на наличната месечна и тримесечна статистическа и административна информация и се актуализират ежегодно (в срок до 9 месеца след края на отчетната година) с данни от годишните изчерпателни изследвания в областта на икономическата статистика, както и въз основа на актуализирана административна информация.

Изчисленията се основават на прилаганите два независими подхода за оценка: производствен метод и метод на крайното използване. Различията в оценките на показателя по двата метода се посочват като небалансирана сума от страна на крайно използвания БВП.

¹ Вж. www.nsi.bg, Макроикономическа статистика.

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за първото тримесечие на 2017 година¹

		Първо тримесечие на 2017 година		
		стойностен обем в текущи цени	относителен дял	
			в БДС	в БВП
		млн. лв.	%	%
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+3+4):	17528	100.0	87.4
2	Аграрен сектор	431	2.5	2.1
3	Индустрия	5144	29.3	25.6
4	Услуги	11953	68.2	59.6
5	Корективи	2538		12.6
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	20066		100.0
	По елементи на крайното използване:			
7	Крайно потребление (8+9)	17196		85.7
8	Индивидуално	15456		77.0
9	Колективно	1740		8.7
10	Бруто капиталобразуване (11+12)	3 681		18.3
11	В основен капитал	3 331		16.6
12	Изменение на запасите	350		1.8
13	Външнотърговско салдо (14-15)	-811		-4.0
14	Износ на стоки и услуги	14129		70.4
15	Внос на стоки и услуги	14940		74.5
16	Статистическа разлика	0		0.0

¹ Сезонно неизгладени данни.

Таблица 2

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		II 2016	III 2016	IV 2016	I 2017	II 2016	III 2016	IV 2016	I 2017
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+...+11):	0.7	0.6	0.9	1.2	2.6	2.4	3.1	3.5
2	Селско, горско и рибно стопанство	-0.2	2.6	-1.5	-1.1	0.5	2.8	5.3	-0.2
3	Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	-0.8	0.6	0.9	0.7	0.8	0.5	2.5	1.4
4	Строителство	-0.9	0.1	-2.5	0.9	0.5	-0.7	-3.6	-2.5
5	Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство	1.1	0.8	1.5	1.0	5.9	4.9	5.4	4.4
6	Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	3.5	-0.1	0.9	-1.2	7.0	7.3	7.3	3.0
7	Финансови и застрахователни дейности	1.3	-4.2	1.3	1.2	8.6	-1.4	-0.5	-0.6
8	Операции с недвижими имоти	1.1	0.0	1.0	0.4	3.5	2.3	3.3	2.5
9	Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	-1.5	-0.6	1.8	1.1	1.3	0.1	-0.1	0.7
10	Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	0.1	0.0	0.1	0.8	0.1	-0.2	0.1	1.0
11	Култура, спорт и развлечения; други дейности; дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление; дейности на екстериториални организации и служби	3.6	-0.5	0.8	-2.7	7.6	7.9	6.6	1.1
12	Корективи	2.3	0.5	0.3	-0.8	8.8	7.7	5.0	2.4
13	Брутен вътрешен продукт	0.9	0.7	0.9	0.9	3.6	3.4	3.4	3.5
	По елементи на крайното използване:
14	Крайно потребление	0.5	0.5	1.3	1.9	1.2	0.2	0.8	4.3
15	Индивидуално	1.0	0.5	1.4	2.0	2.5	1.3	1.7	5.0
16	Колективно	1.1	0.6	1.7	0.5	-2.2	-1.6	0.5	3.9
17	Бруто капиталобразуване								
18	В основен капитал	-1.4	-0.9	-1.8	-0.6	-0.1	-1.8	-4.5	-4.6
19	Изменение на запасите
20	Външнотърговско салдо
21	Износ на стоки и услуги	1.4	3.0	0.5	0.9	4.5	9.5	6.8	5.8
22	Внос на стоки и услуги	0.5	2.7	1.7	1.9	2.8	7.5	5.5	7.1
23	Статистическа разлика

¹ По средногодишни цени на 2010 г., сезонно изгладени данни с корекция в разликите в броя на работните дни, проценти. Темпът на прираст е изчислен въз основа на верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2010 година.